

HØRINGSSVAR: NOU 2014:15 om pelsdyrnæringen

Jeg viser til høringsbrev, deres ref.: 15/133, vedr. NOU 2014:15 – *Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?* Utvalget det gjelder har hatt i oppdrag å vurdere to hovedalternativer for pelsdyrnæringens fremtid i Norge – ”bærekraftig utvikling” eller styrt avvikling. Innledningsvis vil jeg bemerke at å gjøre bruk av uttrykket ”bærekraftig utvikling” her er en tilsnikelse – det å holde mink og rev i små bur kan ikke på noen rimelig måte kalles ”bærekraftig”. Begrepsbruken er i beste fall en misforståelse, i verste fall innebærer den en latterliggjøring av begrepet ”bærekraftig utvikling”. Det som er bærekraftig skal kunne fortsette så å si i det uendelige, og har i den forstand livets rett. Fra pelsdyrenes eget perspektiv (egen subjektive opplevelse) har ikke driftsformen til pelsdyrnæringen noen form for bærekraftighet, idet den ikke åpner for utfoldelse av naturlig atferd.

Utvalgets rapport peker på flere kritikkverdige forhold: Tiårsfristen med å sikre tamme dyr og vesentlig bedre dyrevelferd er ikke overholdt. Videre påpeker de at næringen har forsømt dette arbeidet. Dokumentaren ”Pels” har dessuten fått frem at mange i bransjen systematisk unngår å følge dyrevelferdsmessige reguleringer, der dette kan gjøres uten at det oppdages av tilsynsmyndighetene.

Det er betenkelig at utvalget trekker en konklusjon som mest sannsynlig vil videreføre den nevnte forsømmelsen av pelsdyrs velferd. Som mindretallet i Pelsdyrutvalget påpeker: *”Det anses som lite sannsynlig at gjentatt påpeking av behovet for nye driftsformer vil bli løst gjennom forskning i overskuelig framtid.”* Pelsdyrnæringen har fått mange nok sjanser. Skal politikerne vise at de tar dyrevelferd på alvor, må de nå holde ord, og avvikle en bransje som ikke har levd opp til samfunnets krav og forventninger.

Veterinærforeningen, Veterinærinstituttet og Rådet for dyreetikk går inn for å avvikle pelsdyroppdrett av hensyn til dyrevelferden. Dette må tillegges stor vekt – dette er sentrale aktører, med god kompetanse.

Mine argumenter mot pelsdyrhold er basert på driftsformen og formålet, slik det er beskrevet i kapittel 6. Rev og mink holdes i bur som umuliggjør naturlig adferd, slik Dyrevelferdsloven krever at det skal legges til rette for. I tillegg er pels et statussymbol, ikke nødvendig matproduksjon. Kombinert med dyrevelferdsproblemene er det da særlig vanskelig å etisk forsvare et slikt dyrehold.

Jeg legger ellers vekt på at undersøkelser over lengre tid har vist at befolkningen er skeptisk til pelsdyroppdrett i Norge, jmf. Kap 6. (Tabell 6.1). Dette er ikke i seg selv avgjørende, men bygger i dette tilfellet opp om de solide etiske argumentene mot pelsdyroppdrett.

Det er etisk sett nærmest umulig å forsvare et dyrehold som er i utakt med både befolkningen og Dyrevelferdsloven, og som i tillegg ikke er nødvendig. Pelsdyrhold kan bare forsvares ved at dyreetikk og dyreverd neglisjeres og bagatelliseres, og ved

at rev og mink tingliggjøres og behandles som produkter snarere enn som sansende levende vesener.

På bakgrunn av ovennevnte kommentarer støtter jeg mindretallets anbefaling om en styrt avvikling av pelsdyrnæringen.

Mvh

Morten Tønnessen, førsteamanuensis i filosofi, Universitetet i Stavanger

Kort om meg: En av initiativtakerne til Dyreetikkonferansen (2012–), som arrangeres av Rådet for dyreetikk, Senter for utvikling og miljø og Minding Animals Norge (m.fl.). Har doktorgrad med tema innen miljøfilosofi og relasjoner mellom mennesker og dyr (Universitetet i Tartu 2011).